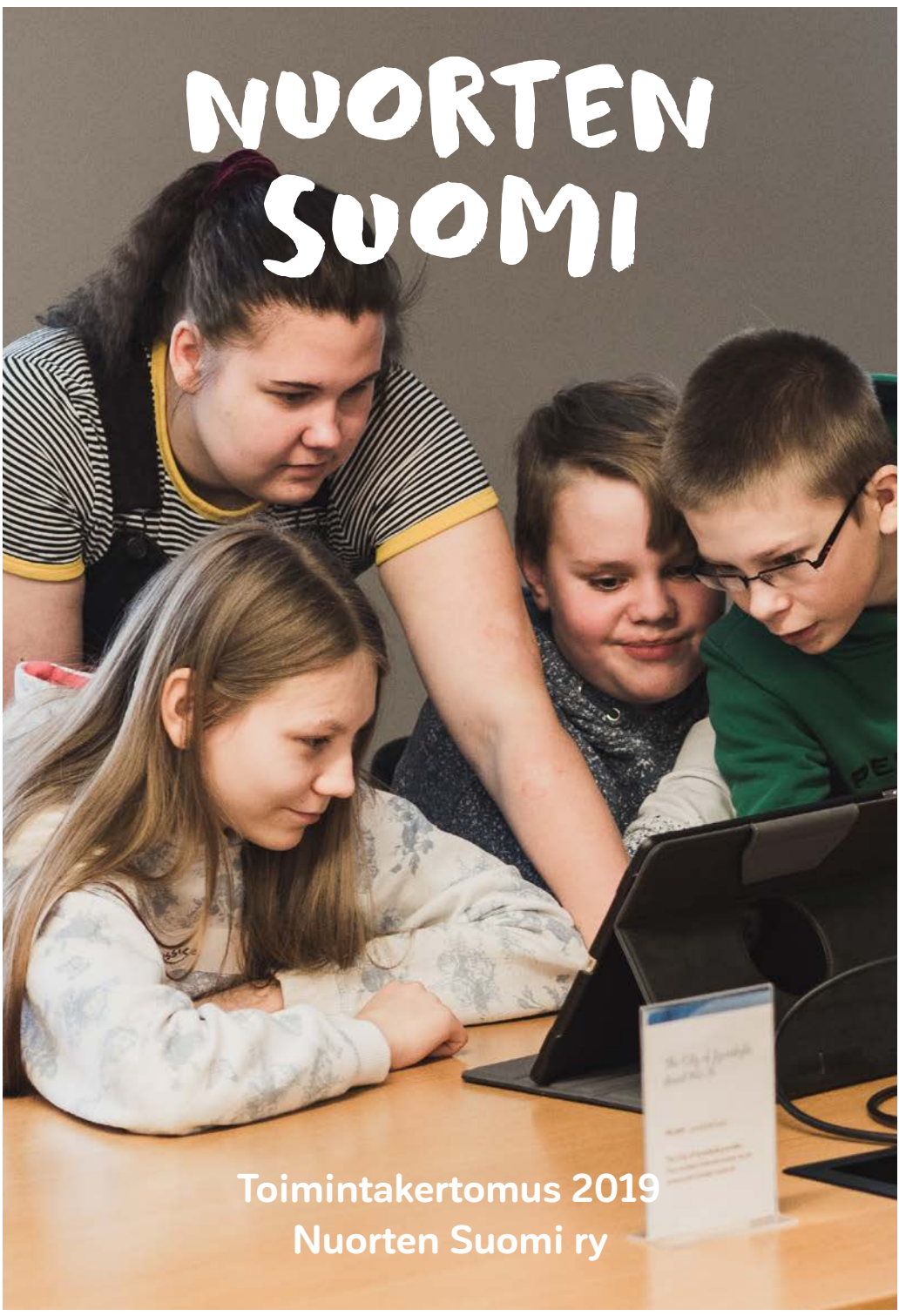

NUORTEN SUOMI

A photograph of four young people, three girls and one boy, gathered around a wooden table. They are all looking intently at a tablet computer. One girl is leaning over the table, pointing at the screen. The boy is wearing glasses and a green shirt. The other two girls are also looking at the screen. The background is a plain, light-colored wall.

Toimintakertomus 2019
Nuorten Suomi ry

YDINAJATUKSET TOIMINNAN LÄHTÖKOHTANA

Nuorten Suomi ry on palvelujärjestö ja asiantuntijaorganisaatio, joka edistää nuorten toimijuutta ja vaikuttamista. Toiminta-ajatuksen mukaisesti yhdessä eri toimijoiden kanssa se kehittää ja tukee sellaisia rakenteita sekä nuoria innostavia toiminnan tapoja ja tilaisuuksia, joissa nuoret voivat oivaltaa uutta, saada aikaan ja vaikuttaa. Tavoitteina ovat

1. Lisätä ja vahvistaa nuorten taitoa, tietoa, tahtoa sekä mahdollisuuksia osallistua, toimia ja vaikuttaa sekä tehdä tulevaisuutta.
2. Kannustaa ja tukea eri yhteisöjä tunnistamaan nuorten potentiaali ja kehittämään toimintaansa nuorten toimijuutta ja osallisuutta vahvistavaksi
3. Vaikuttaa yhteiskunnan rakenteisiin siten, että ne tukevat ja mahdollistavat nuorten osallisuuden ja äänen kuulumisen.

Visiona on olla rakentamassa Suomea, jossa jokainen nuori saa, osaa ja halua olla mukana, toimia ja vaikuttaa valitsemallaan tavalla. Toimintaa ohjaavat seuraavat arvot:

Nuori tekee, toimii ja johtaa – aikuiset tukevat
Tehdään yhdessä, kunnioitetaan ja arvostetaan toisiamme
Innostutaan, innostetaan ja ollaan rohkeita.
Käydään rakentavaa ja tasavertaista dialogia.

Taustalla on (sosiaali-)pedagoginen näkemys siitä, että jokaiselle nuorelle tulisi antaa oman kokoisia haasteita, varoen sitä, että aikuinen tekee nuoren puolesta liikaa. Kun nuori huomaa, että häneen luotetaan, hän rohkaistuu, osaa ja pystyy itse. Näin nuori innostuu ottamaan vastuuta itsestään ja ympäristöstään. Tavoitteena on, että yritteliäisyydellä ja aktiivisuudella on positiivinen vaikutus nuoren elämään nyt ja tulevaisuudessa.

Näiden Nuorten Suomen strategian perusajatuksen mukaisesti toimittiin myös vuonna 2019. Vuosi oli ensimmäinen valtakunnallisena Nuorten Suomi ry:nä, pohjana Nuorten Keski-Suomi ry:n 15 vuoden toiminta. Muutoksessa yhdistyksen ydinajatus pysyi ennallaan, mutta sanamuotoja kiteytettiin ja toimialuetta laajennettiin. Nuorten Suomi ry:n työ edisti YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen toteutumista, erityisesti artikloja 12, 13, 15, 17, 29 ja 31. Se toimi täysin nuorisolain hengessä ja edisti mm. nuorten äänen kuulemistakin perustuslain, kuntalain, perusopetuslain ja 2. asteen koulutuslakien suunnassa. Se vei pienen palasen eteenpäin mm. uusia opetussuunnitelmia ja Keski-Suomen liiton strategiaa.

SISÄLLYSLUETTELO

1. YLEISKATSAUS	4
2. TOIMINTA	6
2.1 Nuorten ääni esiin	6
2.1.1 Nuorten ääni maakunnissa	6
2.1.2 Keski-Suomen nuorisovaltuusto	11
2.1.3 Lasten ja nuorten ääni Keski-Suomessa	13
2.1.4 Nuorten ääni esiin ammattikouluissa	17
2.1.5 Astetta coolimpi ilmasto	19
2.1.6 Jyväskylän Lasten Parlamentti	21
2.1.7 Koulutukset	22
2.2 Nuorten kyvyt esiin	23
2.2.1 ToukoFest	23
2.2.2 Nuorten ääni ja kyvyt esiin -juhla	26
2.2.3 Muut	29
2.3 Tukitoiminnot	31
3. HALLINTO	32
4. TALOUS	34
5. KOHTI UUTTA	35

NUORTEN

KYVYT JA ÄÄNI ESIIN

1. YLEISKATSAUS

Vuosi 2019 oli yhdistyksen kuudestoista toimintavuosi, mutta ensimmäinen vuosi, jolloin toimittiin Nuorten Suomi -nimellä. Toiminnot veivät kaikkia Nuorten Suomen strategian tavoitteissa ja kohderyhmissä olevaa kolmea ulottuvuutta - nuoriin, yhteisöihin ja yhteiskuntaan vaikuttamista - monella tapaa eteenpäin.

Toiminnassa oli vielä paljon tuttua, mutta suuntaa otettiin myös aina laajempaa kenttää kohti. Aiemmilta vuosilta tutut Nuorten ääni maakunnissa -hanke, Keski-Suomen nuorisovaltuuston ohjaus ja Jyväskylän Lasten Parlamentti -toiminta sekä uudet hankkeet Lasten ja nuorten ääni Keski-Suomessa, Astetta coolimpi ilmasto ja Nuorten ääni ammattikouluissa veivät nuorten vaikuttamis-ta laajalla rintamalla eteenpäin. Tuttuja tapahtumia olivat ToukoFest ja Nuorten kyvyt ja ääni -esiin palkitsemisjuhla.

Nuorten Suomen järjestämiin toimintoihin vuonna 2019 osallistui n. 10 600 henkeä. Järjestetyillä toiminnoilla on laaja vaikutus myös tuhansiin muihin henkilöihin. Mm. koulutukset ja valmennukset synnyttävät tapahtumia, vaikutuksia ja toimintoja eri tahoilla monessa muodossa. Lisäksi toteutettiin monia muita toimintoja, joiden tuloksia ei voida mitata lukuina.

Vuonna 2019 järjestettiin 24. ja samalla viimeinen ToukoFest. Vuosien 1994-2019 aikana ToukoFest ehti kerätä Hippokselle yhteensä 156 000 kävijää.

TAPAHTUMA/TOIMINTO	OSANOTTAJAT YHTEENSÄ
Yleisötapahtumat • ToukoFest • Palkitsemisjuhla • Järjestöjen Joulumarkkinat	2800 kävijää, 18 koulua, 4 kuntaa palkittuja 42 yksilöä/ryhmää, juhlassa osanottajia 92 197 myyjää, 5000 kävijää
Koulutukset/valmennukset/kohtaamiset • omat koulutukset • kohtaamistilaisuudet • valmennus-/konsultointikäynnit • infot/koulutukset, pajat muiden järjestämissä tilaisuuksissa • Vaikuta-teemapäivät	8 tilaisuutta, 264 osallistujaa 5 tilaisuutta, 96 osanottajaa 28 vierailua, 430 osanottajaa 6 tapahtumaa, 370 osanottajaa 13 tilaisuutta, 1240 osanottajaa yht. 60 tilaisuutta, 2400 osanottajaa
Ryhmien toiminta • ToukoTiimi, ToukoNakit • Jyväskylän LastenParlamentti • Keski-Suomen nuorisovaltuuston oma toiminta + kohtaamiset • Nuorten ilmastoryhmä	20 ToukoTiimiläistä, 25 Touko vaparia, koko ryhmä n. kuukausittain, tiimit ja yksittäiset nuoret n. viikoittain 27 pikkuparlamenttia, 1 suuristunto, 1 ruokaraati, hallitus, mukana 247 eri oppilasta, 45 opettajaa, 9 vaikuttajakummiä 32 nuorisovaltuutettua, koko ryhmän tapaamisia 8 ja työryhmien tapaamisia ja edustuksia yhteensä n. 15 8 nuorta, leiri, kokous, etätyöskentely, edustus
Muut oppimispaikat • harjoittelu-/työssäoppimispaikka • eri tilaisuuksien apunuoret	12 nuorta 35 nuorta

2. TOIMINTA

2.1 NUORTEN ÄÄNI ESIIN

2.1.1 Nuorten ääni maakunnissa

Nuorten maakunta -hankkeessa haetaan ratkaisuja ja toimintamalleja, joilla eri taustoista tulevat nuoret saadaan mukaan maakunnalliseen päätöksentekoon ja palveluiden kehittämiseen. Mukana kehitystyössä on viisi maakuntaa (Etelä-Savo, Kainuu, Keski-Suomi, Pirkanmaa ja Satakunta). Maakuntien liittojen kanssa oli viralliset sopimukset toiminnan toteuttamisesta ja maakunnat osallistuivat myös pienellä omavastuu-osuudella hankkeen kuluihin. Tärkeä yhteistyökumppani oli Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelman toteuttajat.

Nuorten, nuorten parissa toimivien ammattilaisten ja uutta maakuntahallintoa valmistelevien tahojen kanssa kehitettiin nuorille parempia edellytyksiä vaikuttaa maakuntatason päätöksentekoon. Toiminta oli suunniteltu reilu kolmivuotiseksi ajalle 1.12.2016–28.2.2020, mutta käytännössä hankkeen kehittämistoiminnot kestivät vain kesään 2019 asti ja syyskaudella vedettiin tuloksia yhteen. Hanketta rahoittanut opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi avustusta huomattavasti oletettua vähemmän, koska Sipilän hallituksen maakuntauudistus kaatui, eikä uutta maakuntahallintoa enää rakennettu. Hankkeen aikana saatiin luotua kuitenkin niin vahva pohja maakuntiin, että toiminnot jatkuvat ja nuorten äänen kuuluminen maakunnissa halutaan joka tapauksessa varmistaa.

Aikuisten ja nuorten toista kunnioittavaa vuoropuhelua

Jokaiseen maakuntaan on muotoutunut toimintamalleja nuorten vaikuttamisen edistämiseksi. Hanke tuki vielä kevään 2019 tiiviisti maakuntien työtä kouluttamalla sekä nuoria että nuorten parissa toimivia tahoja nuorten osallisuuden ja vaikuttamisen teemoista sekä järjestämällä erilaisia kohtaamisia.

Maakunnissa uudistusta tekevien tahojen kanssa käytiin säännöllistä vuoropuhelua nuorten vaikuttamisen kytkemiseksi osaksi tulevien maakuntien rakenteita ja toimintakulttuuria soten kaatumiseen 8.3. asti. Sen jälkeen oli maakunnissa jonkin verran hämmennystä mitä nyt, mutta kuitenkin kaikkialla toiminta on löytänyt paikkansa ja työ jatkuu. Hankkeen innostamana käynnistetyt aluehallintovirastojen rahoittamat hankkeet jatkuivat Etelä-Savossa, Pirkanmaalla ja Satakunnassa. Niiden avulla oli saatu varmistettua maakuntiin lisäresurssia nuorten vaikuttamisen edistämiseen erityisesti kuntatasolla. Pirkanmaalla ja Satakunnassa hankkeet jatkuvat vielä v. 2020.

Juontajana toiminut Jere Huotari huudattaa loppuseminaarin osanottajia "... turhaan emme kehu, kehu, kehu". Jere toi eri rooleissa vahvasti nuorten näkökulmaa esiin hankkeen toimintoihin sekä valmisteli videon ja koulutusaineiston päättäjille. Ne löytyvät nettisivulta www.nuortensuomi.fi/nuorten-aani-maakunnissa/

Maakunnallisten nuorisovaltuustojen yhteisleiri Partaharjulla

Etelä-Savossa on otettu aivan uusi loikka, kun maakuntaliitto ryhtyi maakunnallisen nuorisovaltuuston kotipesäksi ja liitto myös haki ja sai ESR-rahoitusta mc2 – Nuorten osallisuudesta energiaa Etelä-Savoon 1.12.2019–30.12.2012 hankkeelle, jonka avulla toiminta jatkuu entistä laajempaan. Laadukas kuntatason toiminta on erittäin tärkeää myös maakuntatason toiminnan kehittämisessä.

Maakuntien välinen vuorovaikutus oli tärkeää. Kokemuksia vaihdettiin yhteisissä kohtaamisissa. Maakuntien nuorille ja nuorten ryhmien ohjaajille järjestettiin myös yhteinen koulutusviikonloppu toukokuussa Partaharjulla Pieksämäellä. Leiri järjestettiin yhteistyössä Nuorisovaltuustojen liiton vastaavan hankkeen kanssa. Nuorille tarjottiin tietoa muun muassa maakuntien liitoista, päivän politiikasta ja erilaisista tavoista vaikuttaa sekä harjoiteltiin mm. hyvän puheen pitämistä. Viikonlopussa keskityttiin myös oman maakunnan nuorten vaikuttamistoiminnan kehittämiseen. Mukana oli 36 nuorta ja 5 aikuista 7 eri maakunnasta. Myös ohjausryhmän vuoden kolme kokousta olivat tärkeitä yhdessä oppimisen ja kehittämisen paikkoja. Lokakuussa järjestettiin hankkeen päätöseminaari, jonne osallistui sekä nuoria (9) että aikuisia (34) kaikista hankkeen maakunnista ja lisäksi osanottajia oli kahdesta muusta maakunnasta.

Maakunnissa tapahtuvan toiminnan lisäksi työtä tehtiin valtakunnallisesti nuorten osallisuuden ja vaikuttamisen edistämiseksi. Hankkeen työntekijät ovat osallistuneet maakuntauudistukseen ja nuorten vaikuttamiseen liittyviin tilaisuuksiin ja keskusteluihin, kuten Osallisuuden osaamiskeskuksen (Osken) järjestämiin kehittämistyöpajoihin sekä lukuisiin seminaareihin.

Yhteistyössä yliopistojen All Youth -hankkeen, Sitran, Plan International Finland ja XAMK:n kanssa järjestettiin keskustelutilaisuus SuomiAreenassa Porissa 16.7.

Keskustelutilaisuus SuomiAreenassa Porissa 16.7. otsikolla "Tuntekaa vapina – ilmastokapina". Mukana mm. opetusministeri Li Andersson.

otsikolla "Tuntekaa vapina – ilmastokapina", jossa tuotiin esiin kaikkien maakuntien nuorille erittäin tärkeää asiaa, huolta ympäristöstä esiin. Keskustelun pohjaksi kerättiin nuorten näkemyksiä kevään aikana laajasti eri maakunnissa. Aiheesta olivat keskustelemassa opetusministeri Li Andersson ja Sitran projektijohtaja Janne Peljo sekä nuoret Mea Vähä-Jaakkola Satavuvasta ja Minttu Saarinen Planin Lasten hallituksesta.

Tavoitteena oli kehittää mahdollisimman monipuolisesti nuorten vaikuttamisen tapoja ja tavoittaa nuoria mahdollisimman monen kanavan kautta. Keväällä järjestettiin yhteinen leiri Invalidiliiton kanssa, jossa vammaiset nuoret tekivät videoterveisiä päättäjille. Marraskuulta 2018 tammikuulle 2019 toteutetun kirjoituskampanjan avulla kerättiin nuorten kokemuksia yhteiskunnan palveluista. Koskettavia tarinoita saatiin 12 nuorelta. Nuorten kokemuksista koostettiin julkaisu, joita välitettiin palveluiden resursseista ja toiminnasta vastaaville virkamiehille ja päättäjille. Julkaisu on myös ladattavissa Nuorten Suomen nettisivuilta.

Viestinnällä on merkittävä rooli hankkeen vaikuttamistyössä. Kevään ajan hankkeen Twitter- ja Facebook-tileillä on tiedotettu vahvasti ajankohtaisista tapahtumista ja nostettu nuorten toimintaa esille. Hankkeen uutiskirje ilmestyi 3 kertaa ja tiedotteita laadittiin ajankohtaisista toiminnoista maakunnissa. Nuorten keskeisimmistä viesteistä päättäjille koottiin video ja koulutusmateriaali. Koko hankkeen tulokset ja opit koottiin podcasteihin ja Nuorten ääni maakunnissa -julkaisuun. Hankkeen teemoja ja oppeja käsiteltiin kuudessa podcastissa eri näkökulmista. Julkaisuun koottiin kattava kuvaus hankkeen perusajatuksista ja ydinviesteistä sekä yhteisistä ja maakunnissa toteutetuista toiminnoista. Se sisältää paljon linkkejä eri lähteisiin, joista saa aina syvempää

tietoa hankkeen toiminnoista. Julkaisua on jaettu eri maakuntiin ja eri toimijoille eri tilaisuuksissa. Podcastit, julkaisu, koulutusmateriaali ja video löytyvät Nuorten Suomen nettisivulta osoitteesta

<http://www.nuortensuomi.fi/nuorten-aaani-maakunnissa/>

Podcastin nauhoitusta Porissa. Haastattelijoina hankkeen projektikehittäjät Eeva Mäntylä (kuvassa vasemmalla) ja Tarja Kovanen (oikealla), haastateltavana Satakunnan nuorisovaltuuston edustaja Aino Grönman.

Hankkeessa toimi päätoimisena projektikehittäjinä Eeva Mäntylä ja Tarja Kovanen 31.7. asti sekä koko vuoden osittaisella työajalla toiminnanjohtaja Eeva-Liisa Tilkanen. Nuorena asiantuntijana hankkeessa työskenteli lukiolainen Jere Huotari, joka valmisti mm. koulutusaineiston ja videon päättäjäkoulutuksia varten. Maakunnissa yhteyshenkilöinä toimivat kaikissa hankkeen maakunnissa maakunnallisten hankkeiden työntekijät.

Nuorten ääni maakunnissa -julkaisu

2.1.2 Keski-Suomen Nuorisovaltuusto

Keski-Suomen Nuorisovaltuusto on maakunnallinen nuorten vaikuttamiskana, jonka tehtävänä on tuoda nuorten mielipiteitä esiin päätöksenteon eri tasoilla. Nuorisovaltuustossa on kaksi edustuspaikkaa jokaisen keskisuomalaisen kunnan nuorille sekä kuusi avointa paikkaa aina vuodeksi kerrallaan. Ryhmä on puolue-poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton.

Keski-Suomen Nuorisovaltuuston kausi oli startannut marraskuussa 2018 ryhmäytymis- ja perehdytysleirillä Piispalassa. Ryhmän kokonaisvahvuus varajäsenineen kaudella oli 32 jäsentä yhteensä 13 kunnasta ja se kokousti yhteensä kahdeksan kertaa. Puheenjohtajana toimi Max Koitela Kannonkoskelta, varapuheenjohtajana Tino Setälä Äänekoskelta ja sihteerinä Nea Linja-aho.

Kauden aikana edustajia osallistui mm. maakuntavaltuuston kokouksiin, Tulevaisuuden sote-keskus valmennuksen loppuseminaariin panelistina, Keski-Suomen Liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoite- ja toimenpidevaiheiden työpajoihin sekä panelistina Maakunta- ja sote-uudistuksen päätöseminaariin sekä Haukkalan säätiön ammattilaisseminaariin. Maakunnallinen Nuorisovaltuusto oli edustettuna Keski-Suomen kunnallisten nuorisovaltuustojen koulutusleirillä tammikuussa sekä syksyllä syysstartissa. Lisäksi edustajia osallistui maakunnallisten nuorisovaltuustojen verkostoitumisleirille. Maakunnallinen nuorisovaltuusto oli myös tuottamassa ToukoFest-tapahtuman Vaikuta-teemakokonaisuutta, jossa manulla oli myös oma piste.

Nuorten vaikuttajien leiri Piispalassa

Kesäkuussa nuoret esittivät maakuntavaltuustolle aloitteen Keski-Suomen Nuorisovaltuuston virallistamisesta osaksi Keski-Suomen liittoa. Nuoret valmistelivat ryhmän toimintasäännöt ja ne hiottiin kuntoon yhteistyössä Keski-Suomen liiton kanssa. Marraskuun maakuntahallituksen kokouksessa ryhmä virallistettiin maakuntahallituksen alaiseksi työryhmäksi 1.12.19 alkaen. Yhteistyösopimuksen mukaisesti toimintaa koordinoi edelleen Nuorten Suomi ry.

Kauden päätteeksi oli tarkoitus järjestää perinteinen maakunnallinen Nuori-sofoorumi, joka kuitenkin siirrettiin melko vähäisen osallistujamäärän vuoksi keväälle 2020. Vuoden lopussa aloitettiin uusi toimintakausi marraskuisella ryhmäytymis- ja perehdytysleirillä Piispalassa. Leiri järjestettiin yhteistyössä Astetta Coolimpi Ilmasto -projektin Ilmastotiimin kanssa. Keski-Suomen Nuorisovaltuuston järjestäytymiskokouksessa 30.11.2019 puheenjohtajaksi kaudelle 2019–2020 äänestettiin Väinö Tamminen Joutsasta ja varapuheenjohtajaksi Wiivi-Maria Kasanen Jyväskylästä.

Nuorten ohjaajana toimi Carita Hännivirta.

Nuorten vaikuttajien leirin tunnelmia

2.1.3 Lasten ja nuorten ääni Keski-Suomessa -hanke

Lasten ja nuorten ääni Keski-Suomessa hankkeen tarkoituksena on edistää lasten ja nuorten osallisuutta ja vaikuttamistoimintaa sekä tuoda lasten ja nuorten ääntä kuuluviin kunta- ja maakuntahallinnossa sekä muissa yhteisöissä. Hankkeen päärahoittaja on Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto. Hanke on suunniteltu kolmevuotiseksi ajalle 1.1.19–31.12.21.

Vaikuttamistehtävissä toimivien nuorten osaamisen ja valmiuksien vahvistaminen

Toimintavuoden aikana järjestettiin kaksi isompaa koulutustilaisuutta kuntien nuorisovaltuutetuille. Helmikuun alussa Nuorisokeskus Piispalassa jaettiin hyviä käytäntöjä nuorisovaltuustotoiminnasta, pureuduttiin viestinnän eri osa-alueisiin sekä verkostoiduttiin muiden nuorisovaltuutettujen ja ohjaajien kesken. Kaksipäiväisellä leirillä nuorilla oli myös mahdollisuus ottaa kantaa ajankohtaisiin asioihin ja vaihtaa kokemuksia kunnallisesta vaikuttamisesta. Keski-Suomen Nuorisovaltuustojen yhteinen syysstartti järjestettiin leirillä nousseista nuorten toiveista saada perehdytystä toimintakauden alkuun.

Nuorisovaltuuston syysstartti

Ensimmäistä kertaa järjestetyn koulutuksen sisältönä oli mm. nuorisovaltuutettuna toimiminen, päättäjiin vaikuttaminen sekä kuntahallinto.

Leirillä osanottajina oli 30 nuorta ja kolme ohjaajaa sekä syysstartissa 45 nuorta ja viisi ohjaajaa eri puolilta Keski-Suomea. Palautteiden mukaan toimintamallia jatketaan toteuttamalla tarpeiden mukaan useampi alueellinen koulutus, jonne kutsutaan myös oppilaskuntien edustajat.

Lasten ja nuorten äänen osallisuuden ja vaikuttamisen edistäminen kunnissa

Hankkeen yksi toimintamuodoista on tarjota kuntakohtaista apua ja tukea lasten ja nuorten osallisuuden ja vaikuttamisen edistämiseksi. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että yhteydenottajan kanssa, joka voi olla nuorisovaltuusto,

ohjaava aikuinen tai koulun rehtori, käydään alkukartoitus tilanteesta ja tarpeista. Tämän jälkeen toimenpiteenä on esimerkiksi koulutus- tai Vaikuta-teemapäivän järjestäminen, joka on innostava tapa lisätä lasten ja nuorten tietoa vaikuttamisesta sekä kohtauttaa heitä päättäjien kanssa. Teemapäivän aikana nuoret pääsevät myös kertomaan ajatuksiaan kunnan tai maakunnan ajankohtaisiin aiheisiin.

Vaikuta-teemapäivän idea on aina jalkautua sinne missä nuoret ovat, esimerkiksi kouluun ja sinne osallistuu aina kyseisen koulun koko ikäluokka tai pienemmässä useampi luokka. Järjestelyissä on aina mukana koulun nuoria, opettajat sekä kunnan päättäjät ja muita yhteistyötahoja. Vuoden 2019 aikana viidessä kunnassa on järjestettiin yhteensä kahdeksan Vaikuta! -teemapäivää, joista kolme yläkoululaisille, kaksi alakoululaisille ja yksi lukiolaisille. Lisäksi kaksi Vaikuta-päivää järjestettiin ammattikouluissa, joihin nousi tarve keväällä nuorten kanssa käydyissä keskusteluissa. Ammattikoulujen Vaikuta-teemapäivin toteuttamiseksi haettiin ja saatiin erillinen Erasmus+ rahoitus (tarkemmin luku 2.1.5)

Kaikki nuoristovaltuutetut leirillä

Lasten ja nuorten osallisuutta sekä vaikuttamista mahdollistavien aikuisten tuki ja koulutus

Tavoitteena on kehittää lasten ja nuorten kanssa töitä tekevien henkilöiden osaamista liittyen lasten ja nuorten vaikuttamiseen. Lisäksi tavoitteena on kehittää kuntien ja koulujen toimintakulttuuria nuorten vaikuttamista ja toimijuutta vahvistavaksi. Näihin tavoitteeseen pääsemiseksi vuoden aikana osallistuttiin mm. LAPE-akatemiaan kouluttamalla kuntien sivistys- ja terveysalan

asiantuntijoita. Kasvatushenkilöstölle suunnatussa KEOS2019 -seminaarissa lasten ja nuorten osallisuus oli esillä yhdistyksen esittelypisteellä sekä työpajassa, joka järjestettiin yhdessä Opinkirjon kanssa. Työpajan pääpaino oli oppilas- ja opiskelijakuntien ohjauksessa ja näiden vaikuttavuuden lisäämisessä. Lisäksi nuorten toimijuuteen pureuduttiin nuorten ilmastovaikuttamiseen painottuvassa paneelikeskustelussa.

Keväällä yhdessä kunnassa järjestettiin yhdistysten toimijoille koulutusta, mitä tulee huomioida, kun nuoria osallistetaan toimintaan. Tämän myötä heräsi ajatus järjestää tilaisuus useamman kunnan virkamiehille ja päättäjille sekä yhdistysten toimijoille. Syksyn lopussa pohjoisessa Keski-Suomen toimijoille Viitasaarella järjestettiin yhteistyössä eri toimijoiden kanssa koulutuksellinen Tajutsä -verkostoitumistapahtuma, jossa sai tietoa ja menetelmiä nuorten osallistamiseen. Näissä kaikissa tilaisuuksissa nuoret olivat mukana tilaisuuksien suunnittelussa, toteutuksessa sekä kouluttajana.

Jokaisesta keskisuomalaisesta kunnasta on nimetty ns. nuorisovaltuuston ohjaava aikuinen tai yhteyshenkilö, joiden tehtäväkuvat ja resurssit nuorten vaikuttamisen tukemiseen kunnasta riippuen voivat kuitenkin olla hyvin erilaiset. Kuntien resurssit ylipäättään nuorisotyön toteuttamiseen vaihtelee hyvin paljon Keski-Suomen sisällä. Joissain kunnissa ohjaajan tehtävänä on koordinoida muutakin nuorten osallisuustoimintaa, osassa kunnista nuorisovaltuuston tukeminen on hyvin pieni osa yhteyshenkilöiden isompaa hallinnollista tehtäväkuvaa. Hankkeen tarjoama yksilökohtainen tuki ja sparraus ohjaaville aikuisille korostui, kun useammassa kunnassa vaihtui vuoden aikana yhteyshenkilö. Lisäksi nuorisovaltuusto-ohjaajien verkostotapaamia järjestettiin vuoden aikana neljästi.

Toimintamallien kehittäminen ja yhteistyö muiden tahojen kanssa

Nuorten vaikuttamisen edistämiseksi on kartoitettu avointa sähköistä Vaikuta-alustaa, joka mahdollistaisi suoraan vaikuttamismahdollisuuksista viestimisen nuorille. Syksyllä perustettiin avoin WhatsApp -ryhmä ja lisäksi olemassa olevia, kuten [nuortenideat.fi](https://www.nuortenideat.fi) ja [nuoretjaosallisuus.fi](https://www.nuoretjaosallisuus.fi) -sivustoja on hyödynnetty toiminnassa. Vaikuta-teemapäivän toimintamallia on levitetty ja kehitetty yhteistyössä erityisesti Tampereen kaupungin ja Pirkanmaan sekä Nuorisokeskus Marttisen osallisuustyöntekijöiden kanssa. Toimintamalli on yksi ALL YOUTH -tutkimushankkeen tutkittavista toimintamalleista ja lisäksi siitä ollaan tekemässä gradua. Myös muita toimintamalleja ja -tapoja mm. kuntien nuorisovaltuustojen tukemiseen kehitetään yhteistyössä muiden maakuntien osallisuuskoordinaattoreiden kanssa.

Vuoden aikana on tehty tiivistä yhteistyötä Keski-Suomen Nuorisovaltuuston, Keski-Suomen liiton sekä muiden kunnallisten ja ylikunnallisten organisaatioiden kanssa, jotka edesauttavat tai toteuttavat nuorten vaikuttamista. Nuoret ovat osallistuneet mm. Keski-Suomen Liikennejärjestämissuunnitelman työpajoihin ja Ilmasto-ohjelman starttiin sekä Haukkalan säätiön ammattilaisseminaariin ja LAPE-akatemiaan tuoden nuorten äänen esille. Hankkeen työntekijät ovat osallistuneet useisiin kehittämis- ja koordinaatioryhmiin, kuten Kyky-ryhmään, Lasten ja nuorten hyvinvointi –ryhmään sekä Keski-Suomen osallisuusfoorumiin. Yhteistyötä on tehty myös Keski-Suomen kuntien nuorisotyön koordinaatiohankkeen kanssa sekä muiden nuorten osallisuutta toteuttavien tahojen kanssa.

Lasten vaikuttaminen

Tarve lasten vaikuttamisen edistämiseksi valtakunnan tasolla on tunnistettu Nuorten Suomessa jo vuosia. Vuoden 2019 aikana asian eteen otettiin konkreettisia askeleita, kun asia ei ole edennyt kenenkään tahon toimesta. Marraskuussa koottiin yhteen ympäri Suomea toimijoita, joilla on intressi olla mukana verkostoitumassa ja lisäämässä lasten valtakunnallisia vaikutusmahdollisuuksia. Paikalla oli kunnallisten lastenparlamenttien työntekijöitä, maakunnallisen tason vaikuttamiskanavien kanssa työskenteleviä sekä yleisesti osallisuuden

Nuorisovaltuuston startin palautteesta koostettu sanapilvi

parissa työtä tekeviä henkilöitä, yhteensä 11 henkilöä. Tapaamisessa hahmoteltiin alustavasti tulevaisuudessa käynnistyvää toimintaa tavoitteiden, haasteiden, verkoston sekä käytännön toiminnan muodoissa. Suunnittelu jatkuu tähdäten rahoitushakemukseen kevään 2020 aikana.

Hankkeen ohjausryhmä kokoontui vuoden aikana kerran. Hankkeesta päävastuun kantoi Carita Hännivirta. Pienen osan hankkeesta toteuttivat Mareena Laine, Turo Teittinen ja Eeva-Liisa Tilkanen.

2.1.4 Nuorten ääni esiin ammattikouluissa

Nuorten ääni esiin ammattikouluissa -projektin tarve lähti ammattioppilaitoksissa opiskelevilta nuorilta, jotka nostivat esiin, että heidän hyvinvointinsa ja tulevaisuuden kannalta on tärkeää, että nuorilla opiskelijoilla on mahdollisuus vaikuttaa ja osallistua palveluiden kehittämiseen sekä oppia, miten päätöksiä eri asioista tehdään. Projektin nuorten ryhmätoimintaa tukee Opetushallituksen Erasmus+ -hanketuki.

Toiminta starttasi syksyllä Pohjoisen Keski-Suomen ammattiopiston (POKE) viimeisen vuosikurssin nuoriso- ja vapaa-ajanohjaajien kanssa, jotka tutustuivat Vaikuta! -teemapäivän konseptiin. Tämän jälkeen asetettiin tavoitteet ja tärkeimmät sisällöt ryhmän itsensä järjestämälle päivälle, joka toteutettiin syyskuussa muille kasvatus- ja ohjausalan opiskelijoille. Päivä onnistui erittäin

POKE:n Vaikuta! -teemapäivän tekijätiimin palautekeskustelu onnistuneen päivän jälkeen.

hyvin ja sai positiivisen innostunutta palautetta. Vaikuta-pelin sisällä olevissa pisteissä opiskelijat pääsivät mm. kertomaan mielipiteensä valmisteilla olevaan VANUPO:on, ideoimaan kouluympäristöä, keskustelemaan kunnanvaltuutetun ja Poken koulutuspäällikön kanssa, esittämään toiveitaan opiskelijakunnan hallitukselle sekä tutustumaan kunnan nuorisovaltuustoon. Nuorten ryhmä koosti tuotokset erittäin vaikuttavaksi esitykseksi, joka on tarkoitus välittää eteenpäin päättäjille sekä jatkotyöstää kevään aikana.

Syksyllä aloitettiin myös Gradian Vaikuta! -teemapäivän suunnittelu Opiskelijajayhdistys Jamo ry:n jäsenistä koostetun pienen ryhmän kanssa. Tapaamisissa ideoitiin joulukuussa järjestetyn päivän sisältöä, pohdittiin yhteistyötahoja sekä tutustuttiin Tredun Vaikuta-päivään. Päivään haluttiin nostaa näkökulmia, joita opiskelijat itse pitivät tärkeimpinä hyvinvoinnin edistämiseksi. Yhteistyössä koulun opetushenkilöstön kanssa todettiin, että päivä suunnitetaan ensimmäisen vuosiluokan merkonomi- ja datanomiopiskelijoille eli Harjun kampuksella opiskeleville. Jamo ry toteutti päivässä oman pisteen, jossa pureuduttiin erityisesti opiskelijahyvinvointiin, samoin kuin opiskelijahuollon pisteellä. Muita teemoja päivässä oli mm. julkinen liikenne, ilmastoteot, lähiopetus, yhdenvertaisuus sekä opiskelijoiden mahdollisuudet vaikuttaa. Myös Gradian päivän tuotoksista tehdään kooste päättäjille välitettäväksi.

Kevään aikana on tarkoituksena koota kummankin oppilaitoksen päiviin osallistuneista nuorista ryhmä, jotka jatkavat päivien tuotosten käsittelyä. Tarkoituksena on arvioida yhdessä asiantuntijoiden päivässä nousseita aiheita ja miettiä mahdollisia uusia ratkaisuja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi. Nuoret ideoivat ja suunnittelevat, miten Vaikuta-päivästä koostettuja tuotoksia tuodaan esille ja viestitään päättäjille.

Hankkeen vastuuhenkilönä toimi Carita Hännivirta.

Tonnin seteli Vaikuta Gradialla -päivässä

2.1.5 Astetta coolimpi ilmasto

Astetta coolimpi ilmasto -hankkeen tavoitteena on tarjota nuorille mahdollisuuksia toimia ilmastomuutosta vastaan, välittää tietoa ilmastomuutoksesta nuorilta nuorille sekä välittää viestiä nuorten mielipiteistä päättäjille. Hankkeen keskiössä on 14–19 -vuotiaiden nuorten muodostama Keski-Suomen ilmastotiimi. Ilmastotiimiin rekrytoitiin syys-lokakuun aikana yhteensä kahdeksan jäsentä. Lisäksi tiimi sai yhden etäjäseneen Keski-Suomen ulkopuolelta. Rekrytointi onnistui hyvin siinä, että tiimin jäsenet edustavat hyvin Keski-Suomen eri paikkakuntia. Tiimin kahdeksan jäsentä ovat seitsemältä eri paikkakunnalta. Toisaalta tiimiin olisi mahtunut vielä muutama nuori lisää.

Keski-Suomen nuorten Ilmastotiimiläiset Elina, Emilia, Emma, Hilma, Verna ja Helmi, kuvasta puuttuu Eeva.

Ilmastotiimin toiminta starttasi lokakuussa tapaamisella, johon osallistui neljä nuorta. Tapaamisessa tutustuttiin toisiin ja viriteltiin jo keskustelua hyvistä ratkaisukeinoista ilmastomuutoksen hillitsemiseksi. Loka–marraskuun vaihteessa varsinainen työskentely aloitettiin leirillä, jossa oli mukana myös Keski-Suomen nuorisovaltuusto omalla ohjelmallaan. Kaikki ilmastotiimiläiset osallistuivat leirille vähintään osaan ohjelmaa. Leirin tavoitteina oli ilmastotiimin ryhmäytyminen sekä ilmastomuutoksen teemoihin perehtyminen. Ilmastotiimi pohti ratkaisuja ilmastomuutoksen hillitsemiseen eri teemoista

ja eri tasoilla. Tämän pohjalta tiimi valitsi toimintansa kärkiteemoiksi ruoka-
valioon, hävikkiruokaan ja turhaan kulutukseen vaikuttamisen. Lisäksi leirin
tärkeää antia olivat kokemusten jakaminen ja vertaistuki.

Nuorten ääniä nostettiin esiin kasvatus- ja opetusalan suurtaapahtumassa
KEOS2019. Ilmastotiimillä oli tapahtumassa paneelikeskustelu ”Nuorten
kokemuksia ilmastomuutoksen käsittelystä kouluissa”, jossa keskustelijoina
oli viisi nuorta ilmastotiimistä. Paneelin tavoitteena oli herätellä opettajia
huomioimaan ilmastonäkökulma entistä paremmin koulujen arjessa. Paneelikeskustelun
vuorovaikutteisuutta lisäsi viestiseinä, johon yleisö kommentoi ja esitti kysymyksiä
aktiivisesti. Keskustelussa käsiteltiin muun muassa koulu-
ruokaa, ilmastolakkoa ja arjen ilmastotekoja. Yleisö halusi myös kuulla nuorten
näkemystä siihen, miten ilmastomuutosta kannattaisi käsitellä kouluissa.

Ilmastotiimin syyskausi päättyi pikkujouluihin. Katseita käännettiin jo hieman
ensi vuoteen ja siihen, miten ilmastotiimi lähtee valitsemiinsa kärkiteemoihin
kevään aikana vaikuttamaan.

Hanke toteutetaan Nuorten Suomi ry:n ja Jyväskylän kestävä kehitys JAPA ry:n
yhteistyönä. Ryhmän ohjaajana toimi Mareena Laine.

Siirry www.menti.com ja käytä koodia 87 66 93

i

Kysymyksiä / kommentteja..?

Mentimeter

Pelottaako?

Saisimme ottaa teistä mallia!

Millaisia ilmastotekoja teette
itse arjessanne?

Miten ilmastotiimi toimii ja
missä?

Miten opettajat voisivat koulussa
toimia ilmastoystävällisemmin?

Suunnitteletko toimintaa
koulussasi?

Onko teillä sellainen olo, että
opettajia pelottaa
ilmastoaiheen käsittely? Jos,
niin miten rohkaisitte?

Voiko nuori Keski-Suomessa
liikkua julkisilla?

Vinkkejä, miten koulussa
kannattaisi käsitellä
ilmastoasioita?

Teette hienoa työtä!

17

Ilmastotiimin paneelikeskustelu herätti yleisössä paljon kysymyksiä!

2.1.6 Jyväskylän LastenParlamentti

Jyväskylän LastenParlamenttia koordinoitiin vuoden 2019 aikana Jyväskylän ja Nuorten Suomen välisellä yhteistoimintasopimuksella. LastenParlamentin toiminnasta vastasi koordinaattori Turo Teittinen. LastenParlamentti työllisti yhtä työntekijää 80 % työajalla ja syksyllä pienellä panoksella toista henkilöä. Teittisen kanssa tehtävää hoiti syksyllä lasten ja nuorten osallisuuden asiantuntijan tehtävään valittu Mareena Laine.

LastenParlamentin tavoitteena on saada alakouluikäisten lasten ääni kuuluiin kaupungin päätöksenteossa. Toiminnassa keskeistä on edistää kaikkien alakouluikäisten lasten osallisuutta ja toisaalta toissijaisesti opettaa edustuksellisen demokratian malleja valituille edustajille. Toiminnan myötä tarjotaan myös lasten mielipiteen kuulemista toivoville tahoille malli, jota voi tavoitteen täyttämiseksi käyttää. Käytännön toiminnan lähtökohtana on alueellinen, yläkoulusiirtymiin perustuva malli. Alueelliset PikkuParlamentit kokoontuivat vuoden aikana 27 kertaa. Näihin kohtaamisiin osallistui 247 eri oppilasta.

Toiminnan tukena toimivat vaikuttajakummit, jotka ovat kaupungin valtuustoryhmien asettamia lasten ja nuorten osallisuudesta kiinnostuneita vaikuttajia. Kummien tuki on toiminnan pysyvyyden ja kaupungin hallintoon kiinnittymisen kannalta tärkeää. Kummien osallistumiseen tulee jatkossakin kiinnittää vielä aiempaa suurempaa huomiota. Mukana toiminnassa oli 9 vaikuttajakummiä.

Ehdottoman tärkeässä roolissa ovat myös oppilaskuntia ohjaavat opettajat. Opettajien tärkein tehtävä on varmistaa asioiden eteneminen ja toimiva viestintä kouluilla. Opettajat ovat mukana toiminnassa sitoutuneesti ja pitävät LastenParlamentin toimintapäiviä mukavana vaihteluna arkeen. Rakenne alkaa olla opettajien keskuudessa hyvin tiedossa ja sitä on pidetty kerätyn palautteen perusteella toimivana. Vuoden aikana LastenParlamentin toimintaan osallistui 45 eri opettajaa.

Vuoden päätapahtuma LastenParlamentissa on Suurlstunto. Kevään 2019 Suurlstunnossa järjestettiin seitsemän erilaista työpajaa, joissa lasten kysymyksiin vastaamassa oli kaupungin päättäjiä. Työpajojen teemat olivat: Jyväskylän kaupunkikeskustan kehittäminen, vaikuttaminen & osallisuus, kestävä kehitys ja kierrätys, liikunta, Unicef-lapsiystävällinen kunta sekä turvallisuus.

LastenParlamentin Suuristunnossa lapset keskustelevat päättäjien ja virkamiesten kanssa

Kevään 2019 toiminta oli jatkoa syksyllä käynnistetylle lukuvuodelle ja syksyn toimet puolestaan aloittivat uuden lukuvuoden. Kevään aikana LastenParlamentin hallitus jakoi Liikkuva koulu -projektin kanssa yhteistyössä 10 000€ hankerahaa lapsia kouluilla liikuttaville ja osallistaville hankkeille.

Yhdessä Kylän Kattauksen kanssa järjestettiin kevättalvella ruokaraati, jossa lapset pääsivät vaikuttamaan kouluruokailun ruokalistaan ja välipalaan. Syksyn aikana LastenParlamentille valittiin uusi 18 henkinen hallitus. Hallitus osallistui blogikirjoituksella lasten oikeuksien viikon viettämiseen, mutta pääosa hallituksen toimista tapahtuu kevätlukukauden 2020 aikana.

2.1.7 Koulutukset

Vaikuta-teemapäiväkonsepti on osoittautunut niin hyväksi, että sille oli jo kysyntää laajemminkin. Koulutusta ja sparrausta myytiin Pirkanmaa/Tampereen kaupungille ja Nuorisokeskus Martiselle.

2.2 NUORTEN KYVYT ESIIN

2.2.1 ToukoFest

Toukofest 2019 oli nuorten tuottama liikunnan, kulttuurin ja harrastamisen jättitapahtuma, joka järjestettiin 29.5. Jyväskylän Hippoksen alueella 24. ja samalla viimeisen kerran. Tapahtuma koostui perinteisesti päivätapahtumasta sekä kaikille sallitusta Iltabileistä.

Cheerleading-esitys

Maaliskuussa alkoi tulla esiin harmillinen tieto, että kunnissa varsin yllättäen tiukennettiin tulkintaa siitä, että koulu ei saa maksaa oppilaille mitään. Tämä näkyi koulun ilmoittautuneiden rajuna putoamisena. Tapahtuma muutettiin yksipäiväiseksi niin, että ala- ja yläkoululaiset kokoontuivat samana päivänä. Päivän ohjelmatarunko pystyttiin säilyttämään kuitenkin suunnilleen ennallaan.

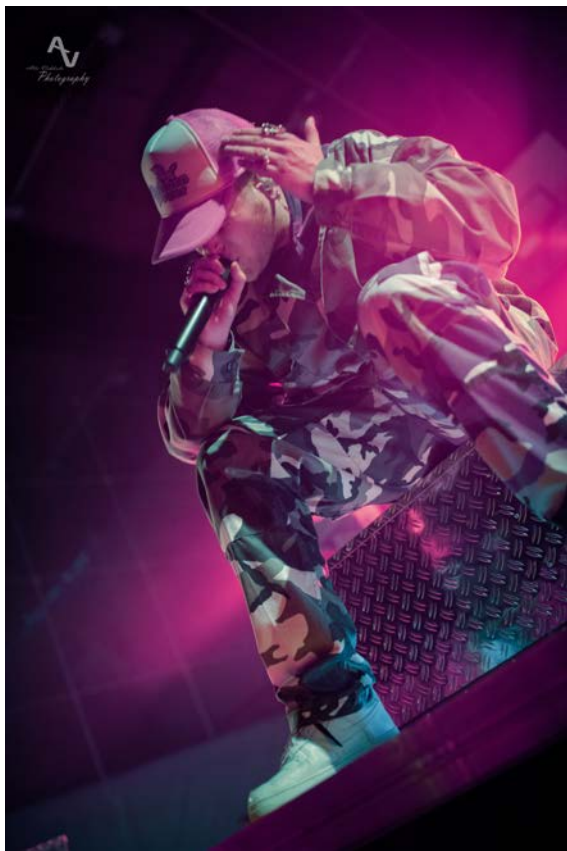
Päivätapahtumaan osallistui 2300 koululaista, 130 opettajaa sekä 280 toimintapisteiden edustajaa. Iltabileet keräsi 260 kuulijaa Monitoimitalolle. Tapahtumasarjaan osallistui yhteensä 2800 eri henkilöä, 9 alakoulusta ja 9 yläkoulusta neljästä kunnasta. Linkkiyhteistyötä jatkettiin, jonka myötä kaikki passin lunastaneet voivat liikkua Jyväskylän liikenteen bussilla tapahtumapäivän ajan.

Päivien aikana pääsi tutustumaan laajasti alueen harrastusmahdollisuuksiin, kuten tankotanssiin, jousiammuntaan, softarcheryyn, budolajeihin ja palokuntatoimintaan. Toimintapisteitä oli järjestämässä 50 eri tahoa, mm. Jyväskylän kaupungin eri yksiköt toivat runsain mitoin ohjelmaa tapahtumaan. Suosituimmat pisteet tarjosi Music Against Drugs, jonka pakopeli varattiin nopeasti täyteen ja pelialueelle oli jonoa koko päivän ajan. Säpinää riitti myös sumopainissa, sähköturnauksessa ja ToukoRacen eri väylällä. Tunnelmaa nostivat

monipuoliset esitykset ToukoTalent-kisassa ja useat tanssi-, voimistelu- ja cheerleadingnäytökset sekä eri toimintapisteiden haastattelut sekä poplauluyhtyeen esitykset. Iltabileiden rap-painotteisesta musiikkitarjonnasta vastasi rap-artisti Lukas Leon ja paikalliset artistit.

Tapahtuman teemana oli ympäristö, jota käytettiin hyödyksi kisoissa ja toimintapisteiden ohjelmasisältöjen suunnittelussa. Paikallisen jätehuollon, Mustankorkean pisteellä pääsikin harjoittelemaan kierrätystä. Mukana oli myös ympäristöteemaiset piirustus-, kirjoitus- ja valokuvauskisat. Tapahtumaan toivat ohjelmaa myös monet vaikuttamisjärjestöt.

Linjaus koulujen täydellisestä maksuttomuudesta tarkoittaa sitä, että ToukoFestiä ei enää jatkossa voida järjestää. Niinpä tapahtuman yhteydessä juhlittiin yhteistä 24 tapahtumakerran taivalta päätösjuhalla ja näyttelyllä, joissa oli mukana tunnelmia eri vuosikymmeniltä. Lisäksi järjestettiin kutsuvierastilaisuus tapahtumaketjun taustatukijoille, johon osallistui 18 henkilöä eri tahoilta. Halu saada toiminta jatkumaan jossain uudessa muodossa oli vahva. ToukoFestin yhteydessä kutsuttiin koolle ensimmäisen kerran Nuksu- & ToukoFest-alumneja. Alumni-toiminnan jatkaminen nähtiin hyvänä, halu tukea nykyisiä nuoria oli vahva.

Rap-artisti Lukas Leon esiintyi iltbileissä

Toukotiimi eli vuoden 2019 tapahtumaa tuottava nuorten joukko koostui 20 vapaaehtoisesta 13–19 -vuotiaasta nuoresta. Nuoret kokoontuivat syksystä 2018 lähtien. Vuoden 2019 aikana toimintakauteen mahtui Tammileiri ja toukokuun Tsemppileiri Eräkolkassa, maalis- ja huhtikuussa koko tiimin taapaamiset. Toukotiimi jakautui eri osa-alueiden tiimeiksi, jotka vastasivat oman vastualueensa suunnittelusta ja toteutuksesta. Tapahtuma-aikaan apureina

oli 25 vapaaehtoista nuorta eli ToukoNakkia, joille järjestettiin koulutusta ennen tapahtumaa.

Tapahtuman liikevaihto oli nyt n. 20 000 €, vain noin kolmannes normaalista vuodesta. Onneksi kaupunki tuli vastaan vuokratulouissa ja myös äänentoistolle löytyi maksaja. Tärkeimpinä tulolähteinä olivat osanottotuotot ja merkittävimmät yhteistyökumppanit olivat tutut Jyväskylän kaupungin markkinointi ja Keski-Suomen liitto.

Taustatukena Toukotiimille ja opiskelijoille olivat Nuorten Keski-Suomi ry:n työntekijät. Päävastuun kantoi Pilvi Hokkanen. Mukana järjestelyissä olivat myös kolme Humakin opiskelijaa ja työkokeilussa ollut Siiri Muhonen. Myös muut työntekijät olivat järjestelyissä mukana omien toimenkuviansa mukaisesti.

ToukoFestistä koottiin kuvakooste, joka lähetettiin keskeisille yhteistyökumppaneille tapahtuman jälkeen.

2.2.2 Nuorten kyvyt ja ääni esiin -juhla

Maakunnallinen palkitsemisjuhla, Nuorten ääni ja kyvyt esiin -juhla järjestettiin 14. kerran perjantaina 15.3. Jyväskylän ammattikorkeakoulun Dynamossa. Aktiivisia nuoria ja nuorten tukena toimivia aikuisia palkittiin yhteensä 19 keski-suomalaisesta kunnasta, jotka kaikki nimesivät sekä Tsempparin että Aikuis-Tsemppaajan. Nuori Tsemppari on aktiivinen nuori tai nuorten ryhmä, joka osallistuu monenlaiseen vapaaehtoiseen toimintaan, edistäen nuorten asioita omassa elinpiirissään sekä kannustaen myös muita toimimaan. Aikuisia Tsemppaajia palkittiin nuorten omaehtoisen toiminnan mahdollistamisesta. Tsemppaaja ei tee asioita nuorten puolesta, vaan auttaa ja uskalttaa antaa nuorille vastuuta ja luottamusta. Lisäksi palkittiin vuoden nuorisovaltuusto, erityistsemppaajia sekä toisen kerran vuoden nuorisoteko.

NUORTEN

KYVYT JA ÄÄNI ESIIN

-JUHLA 2019

Palkitsemisjuhlan aluksi pidettiin etkot, jossa palkitut nuorisoteko ja nuorisovaltuusto esittelivät toimintaansa sekä otettiin juhlakuvia. Tarjoilujen ja musiikkiesitysten välissä toteutettiin varsinainen palkitsemisjuhla tanssiesityksineen.

Kokonaisuuden järjestelyistä suuriman vastuun kantoivat Nuorten Keski-Suomen nuorimmat työntekijät Jenna Luukkonen ja työkokeilija Siiri Muhonen. Syksyllä aloitettiin vuoden 2020 juhlan järjestelyt.

	Tsemppari	Tsemppaaja
Hankasalmi	Oona Haapanen	Linda Pellinen
Joutsa	Pasuuna Movies	Jonna Keihäsniemi
Jyväskylä	Backstage Group	Jussi Maasola
Jämsä	Elmeri Palokangas ja Valtteri Lahtinen	Jämsän 4 H-yhdistys
Kannonkoski	Nuorten kesäkahvilan nuoret yrittäjät Alina Alainen, Sofia Rühlmann, Minna Paananen ja Jenna Hakkarainen	Jyrki Nikki
Karstula	Karstulan Kiva:n nuorten jalkapallo 03-05 joukkueet	Johanna Hautanen ja Suvi Norring
Keuruu	Silja Poikonen	Mix-ilta tiimi
Kuhmoinen	Kuhmoisten nuorisovaltuusto	Nuoriso-ohjaaja Satu Alenius
Kyyjärvi	Heli Kärki	Annika Mattila
Laukaa	Jasmin Viljakainen	Katja Linnaranta
Multia	Helmi Miettinen	Tuomo Ylätaalo
Muurame	Lauri Wetterstrand	Muuramen mopotalli: Pietari Markko ja Juha Mutanen
Petäjävesi	Emmi Kanerva	Ossi Kettunen
Pihtipudas	Lassi Hakonen	Mika Siekkinen
Saarijärvi	Miska Ruotsalainen sekä Panu Suuronen	Jesper Kristiansson
Toivakka	Toivakan nuorisovaltuusto	Satu Korhonen
Uurainen	Paavo Lappi ja Mikael Aalto	Aittakioski Paunetin kioskivastaavat
Viitsasaari	Marja Puustinen	Alpo Syvänen
Äänekoski	Mopomiitin leaderit	Tuija Tiitinen

KESKI-SUOMEN NUORISOVALTUUSTON JA NUORTEN KESKI-SUOMI RY:N VALITSEMAT:

Keski-Suomen Nuorisovaltuuston valinta: Ohjaamo

Nuorten Keski-Suomen valinnat: Erityistsemppaaja Joakim Tanskanen

Vuoden 2018 Nuorisoteko: Äänekosken mopomiitit

Vuoden 2018 Nuorisovaltuusto: Jyväskylän nuorisovaltuusto

2.2.3 Muut

Joulumarkkinat

Toimintavuosi 2019 päättyi yhdistyksen organisoimiin Hippoksen Joulumarkkinoihin, jotka järjestettiin Jyväskylän Hipposhallissa lauantaina 14.12. Joulumarkkinoilla oli noin 200 myyntipaikkaa ja asiakkaita oli huomattavasti enemmän edellisvuoden tapahtumaan verrattuna, arviolta n. 5000 osanottajaa – kävijöitä riittikin aivan markkinoiden sulkemiseen saakka. Tapahtuman pitkiä perinteitä kunnioittaen osallistumismaksu on järjestöille halvempi kuin yksityisille myyjille.

Nuorilla oli monia rooleja tapahtumassa. Nuoria nähtiin myyjinä monella myyntipisteellä, mm. 4H-yrittäjinä että yhdistysten pisteillä. Lisäksi nuorten jouluiset tanssi- ja lauluesitykset ilahduttivat markkinaväkeä joulupukin ohella. Toukotiimin toiminnan päättymisen myötä nuorten työpanos joulumarkkinoiden järjestelyissä jäi aiempaa pienempään rooliin, mutta joitakin vanhoja Toukotiimiläisiä osallistui Joulumarkkinoiden järjestelyihin aktiivisesti sekä rakentamis- että tapahtumapäivänä, mm. tapahtuman turvallisuuspäällikkönä toimi ansiokkaasti 20-vuotias Jan Simpanen.

Suurimman vastuun tapahtuman järjestelyistä kantoi toimistosihteeri Sanna Partti.

Jalkapalloilevat JyPKin tytöt hankkimassa rahaa toiminnalleen.

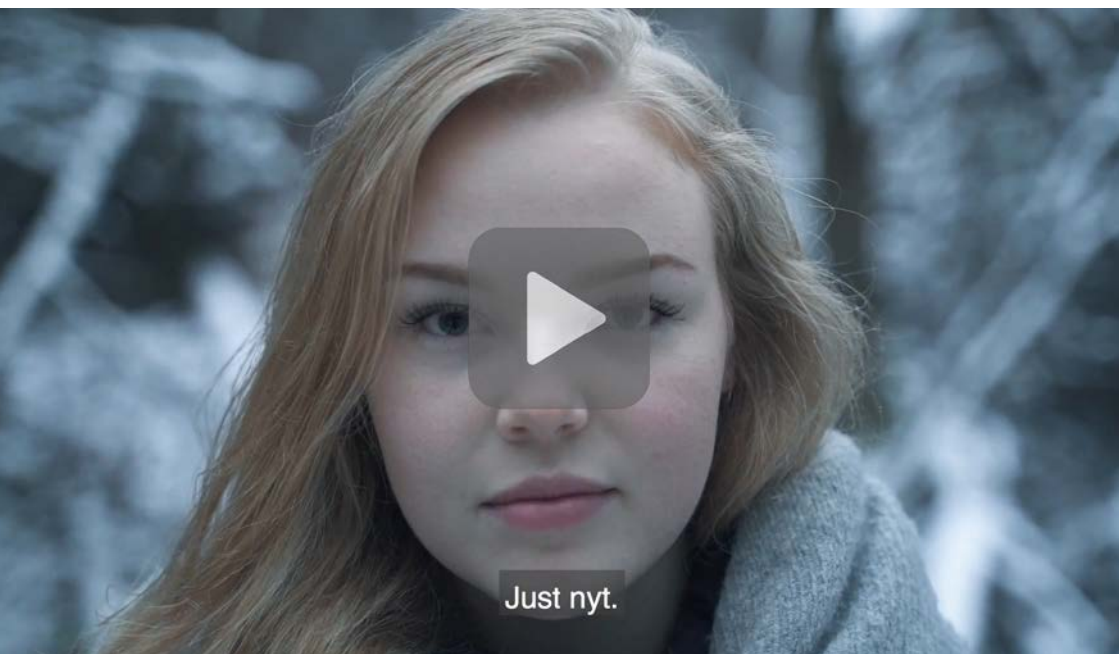

Jan Simpanen

Muuta

Syksyn aikana kartoitettiin mahdollisuutta käynnistää ToukoFestin jälkeen ns. Nuorilta nuorille 2.0 -toiminta. Alkuperäisenä ideana oli tukea/käynnistää kouluilla tehtäviä oppilasjohtoisia projekteja mm. oman sähköisen pelin ja korkea-asteen opiskelijoiden tuella sekä tuottaa yhteinen maakunnallinen tapahtuma tiettyjen ikäluokkien nuorille. Konsepti oli ilmeisesti liian iso haukattavaksi, sillä siihen ei löytynyt rahoitusta ja vuoden vaihteessa päätettiin tästä luopua ja arvioida jatkoa puhtaalta pöydältä. Toiminnan kehittämisestä isoin rooli oli Noora Räsäsellä.

Samalla syntyi Nuorten Suomen toimintaa kuvaava video. Video löytyy osoitteesta <https://www.youtube.com/watch?v=LZuhTQ0vWQ>

2.3 Tukitoiminnot

Viestintä

Eri toimintojen yhteisinä viestintäkanavina olivat verkkosivut, somekanavista Facebook, Instagram, Twitter ja Youtube sekä viisi kertaa lähetetty Nuorten Suomen uutiskirje. Projektien osalta kukin työntekijä vastasi vastuullaan olevan toiminnon viestinnän toteutumisesta. Näin mm. Nuorten maakunta -hankkeen viestintää toteutettiin kevätkauden ajan aktiivisesti Twitterissä, Facebookissa sekä oman uutiskirjeen myötä. Kesällä oltiin mukana valtakunnallisesti näkyvässä SuomiAreenassa. Toukofest-tapahtumalla oli oma verkkosivu sekä uutiskirje, joka lähetettiin kouluille ja tapahtuman verkostolle. Osassa toiminnoista myös nuoret olivat mukana viestinnässä, kuten Toukofestin osalta Toukotiimi, Keski-Suomen Nuorisovaltuuston jäsenet ilmastotiimi ja nuori kesätyöntekijä nuorten vaikuttamisen näkökulmasta. Perinteisemmät tilaisuudet kuten Palkitsemisjuhla ja Toukofest olivat esillä maakunnan lehdissä.

Valtakunnallisen viestinnän ja mm. nettisivujen kannalta vuosi 2019 oli haasteellinen, kun yhdistyksen nimenmuutoksesta ja valtakunnalliseksi toimijaksi muuttumisesta huolimatta vielä niin sanotut omat toiminnot keskittyivät pitkälti edelleen Keski-Suomeen, joskin yhdistyksen aloitteesta on syntynyt erittäin aktiivista toimintaa useampaan maakuntaan. Lisäksi Nuorten maakunta -hankkeen aikana aloitettu aktiivinen viestintä jäi pois kesän jälkeen resurssien vähennyttyä merkittävästi. Jatkossa viestinnän resurssointiin ja strategiseen toteuttamiseen on hyvä kiinnittää huomiota entistä enemmän.

Muu verkostotyö / Yhteistyötä, oppia ja verkostoitumista

Nuorten Suomi ry oli mukana mm. valtakunnallisissa Osallisuuden vahvistajat -verkostossa, Oikeusministeriön Dino-koordinaatioryhmän verkostossa, Nuorten Akatemian Haave-verkostossa ja Mahis-verkostossa, maakunnallisessa Järjestöareena-verkostossa ja järjestöforumissa, Keski-Suomen Kestävän elämäntavan yhteistyöryhmä KYKYssä ja Keski-Suomen lasten ja nuorten hyvinvoinnin yhteistyöryhmässä, Keski-Suomen identiteettityöryhmässä ja Keski-Suomen osallisuusfoorumissa. Lisäksi osallistuttiin Jyväskylän 4H:n ja Muuramen Innolan hallitusten työskentelyyn.

Erilaisiin koulutuspäiviin, keskustelutilaisuuksiin ja tapaamisiin osallistuttiin aktiivisesti. Osana laajempaa verkostoa oltiin mukana Sitran koordinoimassa toiminnassa, jossa etsittiin ratkaisuja nuorten mielenterveyden edistämiseksi. Keski-Suomessa työtä valmisteltiin Häkkää-toiminnalla, jossa osallistettiin eri tahoja ja ihmisiä tunnistamaan tarkempia teemoja ja äänestämään niistä tärkeimmät, joihin etsittäisiin konkreettisia ratkaisuja vuoden 2020 puolella.

Nuorten Suomi oli resurssien mukaan mukana myös Kansalaistoiminnan-keskus Mataran kokouksissa ja tapahtumissa, mm. Matka halki Mataran -opiskelijapäivässä. Joitakin toimintaamme tutustuvia vierailijoita otettiin myös vastaan.

3. HALLINTO

Henkilöstöresurssit ja yhdistyksen jäsenet

Yhdistyksen jäseninä olivat tutut Keski-Suomen Liikunta ry, Keski-Suomen nuorisoseurain liitto ja Nuorisokeskus Piispala sekä Keski-Suomen Yhteisöjen Tuki ry, Keski-Suomen Kylät ry ja Pohjoisen Keski-Suomen ammattiopisto.

Yhdistyksen kokous pidettiin 25.3. Hallituksen kokouksia pidettiin yhteensä 5 kertaa, joista yksi oli sähköpostikokous. Työvaliokunta kokoontui kolme kertaa. Lisäksi pidettiin yksi hallituksen ja toimiston yhteinen työskentelyiltapäivä.

Hallituksen kokoonpano

Tarja Tuomainen	puheenjohtaja
Tanja Kuitunen	varapj. 25.3. asti, jäsen 25.3. alkaen
Tiinu Wuolio	varapj. 25.3. alkaen
Riina Kylmälahti	jäsen, työvaliokunta
Petri Lehtoranta	jäsen
Siiri Muhonen	jäsen
Petri Oinonen	jäsen
Matti Rautiainen	jäsen 25.3. alkaen, työvaliokunta
Katariina Luoto	jäsen 25.3. asti
Tero Lämsä	jäsen 25.3. asti
Tuuli Sahi	jäsen 25.3.-19.8.
Milla Lewandowski	varajäsen
Jenny Saksola	varajäsen 25.3. asti
Ritva Vallinkoski	varajäsen 25.3. asti
Marjo Kolehmainen	varajäsen 25.3. alkaen
Nea Auer	varajäsen 15.5. alkaen

Yhdistyksen työntekijöinä toimivat (työaika v. 2019)

Eeva-Liisa Tilkanen	toiminnanjohtaja (100 %)
Turo Teittinen	kehittämispäällikkö (80 %)
Carita Hännivirta	markkinointi- ja kehittämispäällikkö (100 %)
Eeva Mäntylä	projektikehittäjä 2.8.19 asti (100 %)
Tarja Kovanen	projektikehittäjä 31.7.19 asti (80 %, 2-7/19 100 %)
Jesse Saastamoinen	graafikko 20.1.19 asti (77 %)
Jenna Luukkonen	toimistos sihteeri 13.5.19 asti (77 %)
Jere Huotari	tuntityöntekijä (keskimäärin n. 3 %)

Pilvi Hokkanen	projektityöntekijä 30.6. asti (67 %, 2-6/19 100 %)
Hanne Kunnela	graafikko 21.1.19 alkaen (77 %)
Ilona Siistonen	projektityöntekijä ajalla 1.-12.7. (80 %, Osuuspankin kesätyötuki)
Sanna Partti	toimistos sihteeri 5.8.19 alkaen (77 %)
Mareena Laine	osallisuuden asiantuntija 16.9.19 alkaen (80 %)

Työkokeilijat

Siiri Muhonen	14.1.-31.5.19
Noora Räsänen	12.8.-5.12.19

Harjoittelijat / työssäoppijat oppilaitosten kautta

Iida Tiittanen, Humak (yhteisöpedagogi)	3.2.19 –
Wiivi-Maria Kasanen (yläkoulu)	TET-jakso
Oona Haapanen, Gradia (merkonomi)	viikon jakso
Juho Oikari (yhteisöpedagogi)	12.1.-31.5. (ToukoFest)
Bettina Törnvall, Humak (kulttuurituottaja)	12.1.-31.5. (ToukoFest)
Sohvi Sorsa, Humak	12.1.-31.5. (ToukoFest)
Mika Huotari, Humak (yhteisöpedagogi)	15.11. -

Lisäksi jotkut opiskelijat ovat saaneet opintopisteitä, vaikkei varsinaista sopimusta aiheesta ole tehtykään, mm. osa ToukoFest-tiimiläisistä lukio-opintoja tai ammattiopintoja. Kaikkiaan opintoja eri toimintojen myötä teki 12 opiskelijaa.

Helikopteriryhmä

Nuorten Suomen taustatukiryhmään ”helikopteriryhmään” on kutsuttu henkilöitä, jotka katselevat eri näkökulmilla maailmaa laajemmasta viitekehyksestä, helikopteriperspektiivistä, ja jotka ovat jollain lailla osoittaneet kiinnostusta Nuorten Suomen edistämiä teemoja kohtaan. ”Helikopteriryhmän” omat kokoontumiset jäivät nyt väliin, mutta muissa yhteyksissä sparraamassa olivat Heikki Parkatti ja Jouni Välijärvi.

Toimitilat Matarankatu 4:ssä (67 m², joissa oli oltu 1.10.10 alkaen) vaihtui pihan toiselle puolelle, Matarankatu 6:een 1.12.19 alkaen. Edelleen käytössä on kolme huonetta, mutta neliöt pienenevät 37 m²:öön. Paikka on edelleen, vieläpä entistä tiiviimmin osa Kansalaistoiminnankeskus Mataraa.

Työterveyspalvelut ostettiin Työterveys Laineelta.

4. TALOUS

Taloudellisesti vuosi toteutui kohtuullisesti erityisesti ottaen huomioon ToukoFestin radikaalin osanottajakadon ja Nuorten ääni maakunnissa -hankkeen odotettua pienemmän avustuksen. Likviditeetti säilyi hyvänä koko vuoden, kun avustukset saatiin etupainotteisesti. Jyväskylän kaupungin nuorisotyön avustus kattoi 3 % menoista. Vaikka prosenteissa summa ei ole suuri, se on tärkeä osa kokonaisuutta, kun sitä rahoitusta voidaan käyttää peruskulujen kattamiseen tai hankkeiden omavastuuosuuksiin. Suurin haaste onkin löytää rahoitusta juuri näihin osioihin.

Valtakunnallistumisen myötä tuli mahdolliseksi hakea valtionapukelpoisuutta, mitä heti tietysti haettiin. Päätös yhdistyksen valtionapukelpoisuudesta saatiin joulukuussa, mikä toivottavasti jatkossa helpottaa taloutta ja mahdollistaa yhdistyksen toiminnan perustan, kuten viestinnän kehittämisen. Avustusta vuodelle 2020 haettiin jo syyskuussa, mistä päätös tulee alkuvuoden 2020 aikana.

Edelleen suurimpana ”kovan rahan” lähteenä oli ToukoFest, mutta sen osanotomaksutulot pienenevät niin rajusti, että sen sisältöä jouduttiin kaventamaan merkittävästi ja käymään neuvotteluja kulujen karsimiseksi. Mm. Jyväskylän kaupunki tuli vuokrassa vastaan (samalla perinteinen markkinointiyhteistyöraha jätettiin laskuttamatta). Pienempiä yhteistyökumppaneita oli useita tapahtumiin liittyen.

Vuosia jatkuneet yhteistoimintasopimukset Jyväskylän kaupungin sivistyspalveluiden ja Keski-Suomen liiton kanssa ovat erittäin tärkeitä yhdistyksen toiminnan jatkuvuuden kannalta. Kaupungin sopimuksen myötä voitiin jatkaa Jyväskylän Lasten Parlamentti -toimintaa ja Keski-Suomen liiton sopimukset olivat mahdollistamassa maakunnallisen nuorisovaltuuston toimintaa ja se kattoi myös osallistumista palkitsemisjuhlan toteuttamiseen ja liiton näkymisen ToukoFest-tapahtumassa. Joulumarkkinat säilytti suosionsa. Toisen kerran saatiin Osuuspankin järjestöille suuntaamaa tukea nuoren palkkaamiseksi kahdeksi viikoksi kesätöihin.

Kirjanpito- ja palkanlaskenta ostettiin Keski-Suomen Yhteisöjen Tueltä. Vuoden aikana siirryttiin sähköiseen taloushallintoon, joka yllättäen lisäsi työntekijöiden töitä ja myös kulut nousivat merkittävästi. Kestää näköjään aikansa ennen kuin järjestelmän hyödyistä pääsee täysipainoisesti nauttimaan.

Tilintarkastus ostettiin SysAudit Oy:ltä, tilintarkastajana toimi edelleen Jouko Minkkinen.

Nuorten Suomen menot vuonna 2019 oli 273 000 euroa. Tulos oli 3000 euroa positiivinen.

5. KOHTI UUTTA

Toiminnallisesti vuosi oli jälleen vilkas ja monipuolinen. Pitkän perinteisen ToukoFestin loppuminen on iso muutos niin toiminnallisesti kuin taloudellisesti, mutta positiivisesti myös pakottaa siirtymään myös siltä osin seuraavaan vaiheeseen. Nyt ollaankin monin tavoin uuden äärellä. Monia mielenkiintoisia mahdollisuuksia on nähtävissä valtakunnallisestikin. Nuorten vaikuttamisen ja toimijuuden edistämiseksi on nyt paljon kysyntää ja tarvetta eri puolilla. Nuorten Keski-Suomen aikana kertyneitä oppeja ja koppeja voidaan jatkossa levittää minne päin maata tahansa ja samalla kehitetään toimintoja aina eteenpäin yhteistyössä eri tahojen kanssa.

Yhteistyöllä uutta kohti!

NUORTEN SUOMI

Toimintakertomus 2019

Tuotanto, toimitus ja taitto
Nuorten Suomi ry

Kuvat
Nuorten Suomi ry:n arkisto
Atte Vehkala

<http://www.nuortensuomi.fi/>

